

„POKROK“ vychodí každý piatok.

Adresa pre všetky zásielky:
Dr. Pavel Blaho, lekár v Skalici
(Szakolcza).Oznamy (inzeráty) účtujú sa
ľavne a platia sa vopred.

POKROK.

Predplatné poštou:

Na celý rok 2 koruny. Na pol
roka 1 korunu. Jednotlivé čísla
v expedícii a pri zásielkach naj-
menej 20 výtiskov stojí 2 hal.Predplatné do cudzozemska 5 kor.
Bezmenne a nevyplatené dopisy
sa neprijímajú.

Týždenník venovaný ku poučeniu a vzdelaniu slovenského ľudu.

Kaplána nám berú!!!

Koncom minulého mesiaca rozletel sa po Skalici chýr: kaplána nám berú. Kto ho berie? Kam ho dajú? Čo zaviniť? Tak sme sa obracali s otázkami a so zarmútenými tvármi jedon na druhého bez toho, žeby sme si odpovede, alebo rady dať vedeli. Videli sme bledú tvár pána dekana Okánika a poznali sme z mimovoľnej roztržitosti jeho na porciunkulu, ktorý násilne musel mu vyrvať pomocníka, spoluapoštola, ktorého miluje, jako otec syna. A my veriaci s takou láskou vítali sme ich dvoch, akoby sme sa nikdy nemali rozlúčiť od nich a hľa . . . kaplána, Jozefa Nováka nám už berú.

Až keď p. kaplán sám prišiel z Ostrihoma domov dozvedeli sme sa pravdu a zároveň zarmútili a rozhnevali sme sa ešte väčšmi. Kaplána Jozefa Nováka preložili do Podolia (pri Pov. Nov. Meste.) len preto, *ponevác ho v Ostrihome nedobre omaloval holičský slúžny, Koloman Szabó.* Stal sa teda náš milovaný kaplán obeťou podlej politickej denunciacie, biedneho udavačstva, jedného černdlom i na duši zababraného pisára. Ponevác však Szabova v Ostrihome dobre znajú, jako chlapa, ktorý jedným šmahom chcel poštatniť a kríža pozbaviť školy v Mokrom háji, v Malej Prietrži, vo Vrádišti. (Na tom pracuje včul v Uníne) a inde, neobrátí sa Szabó rovno do Ostrihoma, ho tam by ho boli hnali, lež krivou cestou zatiahnul smečku kolom krku nášho horlivého kaplána. Opísal ho županovi, ten ministromi vnútra, minister uderil na biskupa Raynera, a tento sadnul na lep a šmahom preložil kaplána do Podolia.

Každý, aj ten najposlednejší človek, keď je obžalovaný, býva vypočutý. I svedkovia jeho vyslychajú sa, aby súd snád nebol nespravodlivý, a nezaslúžený trest aby z nevinného človeka neučinil vyvrhelca sveta. A v smutnom prípade skalickom? Snád pýtal sa biskup Nováka: čo si učinil, synu? Snád pýtal zprávu od farára jeho, alebo od veriacich, ktorí sú povolani svedčiť o živote jeho? Nie. Svedčil Szabó a jeho svedectvo prijato: *kaplán, farár, ľud . . . čo tí majú do toho, čo sa v cirkve robi?*

My ale obraciame sa s vážnou prosbou na nášho p. biskupa Raynera. My sme tí, ktorí naplňujeme kostoly a nie slúžny Szabó. My sme tí, ktorí sme počúvali kázne Jozefa Nováka a nie slúžny Szabó. My sme svedkovia jeho bezúhonného života a nie Koloman Szabó. My nosíme na omše, my platíme štátu. My platíme dane

cirkevné i štátne. Bez našej úmernej práce nemohli by žiť kňazi, ani biskupi a najmenej holičský slúžny p. Szabó. My teda žiadame p. Raynera, aby nerobil hanbu cirkvi katolíckej a *neznížoval ju za povolnú služku nezrelých pisárov.* Nech napraví dispozíciu, nech ponechá nám milovaného kaplána. *Nech dopraje nám, že s kňazmi našimi žijeme vo svätom pokoji a v láske, lebo beda, jestli vyndeme na osud početných obcí na Slovensku, kde sa kňazi s ľudom neustále súdia a rvú len preto, že to robí potešenie takým pánom, ako je Koloman Szabó.*

Organisácia remeselníkov.

Mnoho sa o starých časoch hovorí; jak bolo dobre starým ľuďom, keď boj o žitie nebol tak strašný, tak neistý, jako je dnes. Žalujú sa roľníci, žalujú sa remeselníci a v jejích žalobách je mnoho oprávneneho. Až dojme to mladého človeka, keď čuje sošedivých starcov rozprávať raz o dobrých časoch, jak bole všetko ľacné, raz zase, jak bolo draho; jaky bol vtedy človek slobodný, jak mu bola otvorená celá príroda, zase; jak bol utláčaný od svojich predstavených, od zemanov, jak bola obmedzená jeho sloboda.

Je to ale vždy, že jedni ľudia sa majú i v tých najhorších časoch dobre, druhí zase zle i v tých najlepších časoch.

Mnoho sťažob čut teraz o stave remeselníckom. Pripomínajú si remeselníci tie staré časy, o ktorých či čuli, či čítali, ktoré panovaly, keď po celom svete ešte cechy riadily a spravovaly priemysel. Počas cechov každý vyučený remeselník mal zaistenú svoju výživu tým, že tieto spolky dali prácu každému. Majstri a tovaryši pracovali spolu, na osuhu sa spoločne rozdelili, pričom pravda musel každý svedomite pracovať. Každý kto bol do cechu prijatý, musel svoje remeslo dobre znať a následok toho bol, že práca výrobky remeselnícke byly dokonalejšie, jako sú dnes. Samy cechy strážily nad tým, aby výrobky byly dokonale pri čom zase maly úplnú moc vyrubiť cenu výrobkov. V tomto im neprekazovala konkurencia.

To bola dobrá stránka cechov, že sa postaraly o výživu remeselníka a o dokonalosť výroby.

Zlá stránka jejích zase bola tá, že obmedzovaly slobodu remeselníka a konkurenciu, bez ktorej sa živý priemysel a obchod ani predstaví nedá. Slobodu remeselníka obmedzovali svojimi stanovami, ktorých paragrafy byly neúprosne oproti voľnému a samostatnému počínaniu bársktorého majstra, lebo tento nesmel robiť nič dľa svojho uznania a lepšieho presvedčenia, ale dľa predpisu a zvykov cechov.

Veľké revolúcie za slobodu a voľnosť oprely sa i oproti týmto cechom, obmedzovateľom slobody a voľnosti a ruku si podajú s továrnou výrobou zničily ich.

Nastal voľný priemysel. Pred tým mohol vyrábať priemyslové výrobky len ten, komu to cechy povolily. Dnes môže remeslo prevádzať, kto chce, komu sa to vyplatí, čie výrobky majú odbyt. A kto chce mať odbyt svojich výrobkov, musí ich vyrábať dobré a ľacné.

Zrušením cechov nastala voľná konkurencia. Táto má strážiť nad tým, aby remeselníci dobré výrobky robili, jako i nad tým, aby zase nežiadali cenu, ktorej ony nezodpovedajú.

Vzdor tejto konkurencii by ale remeselníci v tomto čase voľného priemyslu neboli prinútení svoje výrobky dávať za tú najnižšiu cenu, lebo konkurencia medzi malými priemyselníkmi není nikdy tak veľká, žeby ona ustálovala cenu výrobkov — keby tu nebola výroba továrna.

Táto rozhoduje, táto riadi osud remeselníkov, pri zdokonalovaní sa tejto vždy sa ubiera moc malopriemyselníkov. Táto — povedzme otvorene — nevoni remeselníkom a vidia žeby sa proti tej malo niečo robiť v prospech svojho stavu.

Nuž čo robiť proti nej? Sdružiť sa a dokonalými, lepšimi výrobkami, jako sú výrobky fabrické, obmedziť jej odbyt na trhu.

K tomuto ale treba vytrvalosť, práca, viac vzdelanosti a sdruženosť remeselníkov. Potom nebudú upádať; veď ani teraz neupadá ten, kto vytrvalou pracou a vzdelanosťou vyniká, kto dobrými výrobkami obohacuje trh a kto týmito istými prostriedkami vábi obecenstvo k sobe. Tento sa obmedzuje oproti továrnej výrobe.

Bozk.

Keď sa človek veľmi rozčúli, keď svojej rozhorčenosti už nevie nájsť preklínajúce slova, tak predmet svojej zlosti, keď je väčší, uderí, keď je menší, tak s ním uderí o zem. Keď človek lásku cítí oproti niekomu, (alebo i ničomu) keď svoj cit lásky nevie už slovami vyjadriť, ani skutkami preukázať, nasleduje to, že človek ten predmet svojej lásky pobožká. Bozk je tedy najlepšie a najvrednejšie preukazanie citu lásky.

V Amerike — jako i po novinách čítať — zakázali bozkať sa. Prečo? Preto že tento najvrednejší prejav lásky sa na toľko zneužíva, že je to človeku až oškľivé a že je to i nezdravé, lebo sa s bozkaním mnoho chorob — najviac nakazlivých preniesie po ľuďoch.

První kresťania na dôkaz toho že sa milujú, bozkali sa. To ešte mohlo sa stať, že prví kresťania, keď ich ešte tak málo bolo, v radosti nad tým, že mohli počuť večné pravdy a najvznešnejšie idee náboženstva kresťanského, rozčítali sa láskou jeden k druhému natoľko, že svoje city

museli bozkom prejavovať. Včul človek už nemôže cítiť lásku oproti niekomu len preto, že je ten človek tiež kresťan, žeby ju musel bozkom pečatiť a preto všetky bozky, ktoré majú prejavovať náboženskú lásku, sú len zvyk lebo pretváranie a tedy niesu na mieste.

Ludia sa bozkajú už najviac so zvyku, mnohokrát len z musenosti k voli slušnosti a tieto bozky niesu na mieste, tie len poškrňujú význam toho pravého bozku, s ktorým prejavujeme cit lásky.

Je v našom náboženstve zvyk, že človek neide okolo kríža bez toho, žeby ho nepoľúbil, v kostole tiež zľúbe každý kameň a po každej modlitbe pobozká krížik na rúženci, je to tak nápadné, že človek nemôže to veriť, žeby ten istý človek tak veľkú lásku nosil v hrudi oproti Kristu a oproti kostolu, žeby ustavične ich ľúbat musel. Cit človeka je nestály a tiež i tento cit lásky oproti Kristu nemôže byť tak stály, žeby človeka celý deň zachvaťoval natolko, žeby ho bozkom prejavovať musel. V tomto páde mierniť bozky, lebo toľko lásky oproti Kristu tí istí ľudia nepreukazujú v živote, ako v bozkoch, a dľa toho je to len škrvnenie bozku.

A či priateľský bozk je pravý? Človek je v takých okamžikoch mnohokrát, že jeho priateľ stane sa mu na toľko milým a človek cíti tak veľkú lásku oproti ňomu, že ho poľúbí. Táto priateľská láska je práve tak tichá, keď je aj veľká, že nepreplňuje srdce takými citami, ktoré by potrebovaly sa v bozku vyjadriť; to stane sa preveľmi zriedka a predsa tí, ktorí si dali raz priateľský bozk držia si za povinnosť pri každej príležitosti to urobiť. Tieto bozky bývajú tak chladné, že samému človekovi prídu až odporne a mnohokrát sa s tým soškliví i ten dobrý priateľ.

Bozk, ktorý má povinnosť prejavovať svoj cit lásky oproti volakom tak, aby ho ten istý cítil, ten je pravý. Ten ale má miesto len v rodinnom krúžku, lebo zväčša len tam môže byť taká láska, ktorú treba bozkom pečatiť, no a potom pri milencoch. To ale už je prirodzené, lebo na základe tejto lásky sa zakladá rodinný život.

Bozk teda je len ten pravý, ktorý prejavuje lásku. To ale príjde na človeka práve nie

vtedy, keď všetci ľudia sa naňho divajú a môžeme povedať, že s malými výminkami všetky bozky, ktoré sa na ulici, lebo v spoločnosti, pred svetom dejú, sú len zvyk a sú len k voli tomu aby ich druhí videli. Preto celkom správne je to, že v Amerike bozkanie aspoň z verejného života chcú vylúčiť.

A čo je bozkanie ruky? Hlúpy zvyk. Niektorí povie, že vzdávanie úcty. Úcta sa dá ale i iným spôsobom preukazať a neni k tomu treba užívať bozk, jako prejavovateľa citov lásky.

Ach Bože môj . . .

Ach Bože môj, pre Bože môj!
 Nač že si mne srdce dal?
 Var' len aby v ňom žial a ból
 Dokiaľ bije byt svoj mal?
 Oj Bože môj nedopusť . . . nie,
 Aby červy mladý dub
 Vysušili! Chceš ho zkažiť? . . .
 Tak ho inou cestou zhub!
 Dopuť, dopuť naň víchricu . . .
 Nech ho zničí blesk a hrom!
 Nech tam, keď stál ni pamiatka
 Neostane viac po ňom.
 Ó sprost ma, sprost srdeca žialu,
 Lebo roznieť jeho pál,
 Nech hneď pukne. Lepšie v hrobe,
 Jakby ho žial sžieral mal.

M. R.

Dopisy.

— Skalica. (Na dopis o remeselníckej organizácii.) Pekná vec je, že máme oduševnených ľudí za spolok, ktorí aspoň na tomto mieste pracujú v záujme spolku, povzbudzujú remeselníkov k pokračovaniu na tej ceste, na ktorou stúpili. Čudujem sa, že pisateľ nevie, čo bola chyba ktorá hatila remeselníkov v práci o záujem spolku. Po založení spolku naši oduševnení remeselníci sa uspoľahli na jedného, na p. dekana, ktorý jako vieme má toľko starosti i s inými spol-

kami, že nemal času na vyhotovenie všeliakých písáček, ktorá treba sú pri žiadaní potvrdenia a povolenia spolku. Stanovy sa mali dať patričným členstvu, ktoré by pri vedením a radách p. dekana potrebné kroky robilo vo veci. Nuž ale naša zaujatost trvá pokiaľ sa o veci hovorí, robíť volačo si žiaden nechceť vziať na starost. Je to sice pravda, že človek včul nemôže sa stárať len o spolky, skrze potrebné výživy, lebo konkurencia natolko utlačila remeselníka, že tento musí si hľadať svojho remesla, keď chce vyžiť a niečo odložiť. Ale chybu urobili remeselníci, že sa o spolok nestarali viac, veď práve tento spolok by mal nás brániť oproti konkurencii fabrickej. To ale ubezpečujem pisateľa minulého dopisu, že žiadna zlá ruka sa nevntila do nášho spolku, príčinou odťahovania sa veci je samo remeselníctvo. O tom ale uistujeme našich pánov remeselníkov, že sa potrebné kroky robia, že vec remeselníckeho hnutia neni ztratená, ale je celkom v poriadku. Lebo stanovy sú už v preklade a dáfame, že v krátkom čase budeme ich mať potvrdené. — Poznámka pisateľa, žeby remeselníci a to ešte k tomu múdri na sedliakov povedali, sprostí sedliaci, neni na mieste. To môže práve len ten najsprostejší človek povedať, lebo my sa nemôžeme minúť bez sedliaka, jako ani on bez nás a preto je povinnosť každého remeselníka, aby si sedliaka vážil nie jako volajakého nižšieho človeka, ale jako samostatného, sebe rovného, rovnoprávneho občana. Peniaze, ktoré nám zbyli zo zábav, 136 K. sú v prospech spolku v sporitelni uložené.

Čo sa tiež starajú o spolok.

Noviny z celého sveta.

— V Maroku sa už válka započala. Mesto Lasablancae irancúzski a španielski vojaci bombardujú s lodí. Pri bombardovaní usmrtili už 600 Marokčanov. Vojsko, ktoré vystúpilo z lodí, na ceste ku konsulatom bajonetmi usmrtilo 160 domorodcov. Obyvatelia mesta Tangeru sú rozlovení nad bombardovaním a chcú napadať vojsko.

BESEDNICA.

Lesť ženicha.

Doktor Kopecký tonul v blaženosti. Nedávno bol obdržal doktorský diplom, usadil sa v meste, jako praktický lekár a darilo sa mu znamenite, bol šťastlivý v svojom účinkovaní.

Mimo toho mal tiež šťastie i v láske; miloval dcéru bohatého obchodníka a bol milovaný na vzájom. Jeho Aneška slúbila mu vernosť a lásku, ktorú museli sehovávať, lebo ešte neboli istí, čo povedia rodičia. Schádzali sa len v určité doby, čo sa zdálo obom málo, ale aspoň sa iste oba na určený čas dostavili a keď sa rozhádzali mohli sa tešiť na shledanú.

Raz sedel doktor v kaviarni a čakal hodinku kedy sa má na určité miesto dostaviť. Čas dostaveníčka sa už blížil.

Zrazu príjde k nemu jeden dôstojník:

— Ste vy doktor Kopecký? — pýta sa ho

— K službám.

— Ja som kapitán Kudláček, rad bych s vámi medzi štyrma očima prehovoril.

Doktora sa táto vec nepríjemne týkala, tak na krátko chcel dôstojníka odbaviť.

— Dobre, ráčte mňa navštíviť v mojom byte dopoludňa od 9 do 12, odopoludňa od 2 do 4 hodín. — Prehovoril doktor a odvrátil sa od neho, lebo už s nim hovoriť nechcel.

— To nie pane, povie dôstojník, lebo ja musím s vami prehovoriť hneď.

— Je mne ľúto, ale to nemôžem, lebo sa musím čo chvíľa dostaviť inde.

— Nechcem s vami dlho jednať ešte raz vás žiadam aby ste mi dal príležitosť k rozhovoru, budem vás čakať v mestskom parku. Dúfam, že sa dostavíte, vážna vec je to a nechcem vás držať za nevzdelaného človeka, — prehovoril dôstojník a nečakajúce odpoveď, odišiel.

Doktora to prekvapilo a nedalo mu to pokoja. Ustavične rozmyšľal, čo by on mohol mať s tým človekom. Konečne sa ustanovil, že pojde za nim, veď i na dostaveníčko Anešky má dosť času, keď i trochu pomešká, snad sa nie nestane.

O chvíľku už bol na mieste, kde ho dôstojník čakal.

— Neni vám známa príčina, prečo s vami chcem prehovoriť? pýta sa dôstojník prichodiaceho doktora.

— Ani pochopu nemám.

— Teda vám poviem. Tá dievka, čo sa s ňou schádzate bola ďalší čas mojou milkou.

Doktor sa na tú nečakanú novinu len zasmiať mohol.

— Musel som pred časom skrze moju službu opustiť toto mesto a cez tú dobu ste mi odvieďol tú dievku, olúpil ste ma o milenkú a preto okamžite musíte od nej upustiť.

— Či je tomu tak, či nie, to neurobím, lebo som o tom nič nevedel, Aneška mi privolila a chcame uzavreť sňatok. Vidite, to ste neskoro prišiel.

— No, vy ste prišiel neskôr, jako ja a preto žiadam aby ste mi odstúpnu.

— K voli žiadosti niesom ochotný opustiť tú dievku, lepšie bude keď budele ticho.

— Keď si vy tak myslíte, vyvolávam vás na súboj, keď neodstupíte dobrovolne, tak vás zabijem, alebo sa dám od vás zabiť; žit ale bez nej nechcem. — S tým odišiel a poslal svojich sekundantov.

Doktor sa nad týmto úmyslom zarazil, no ale musel zastať svoje miesto, lebo by nebol medzi ľuďmi vážený a utratil by s tým česť, keby súboj odoprel.

Myšlienka mu prišla na um, ktorá ho vytrhla zo zadumenia a veselo sa pobieral aby urobil prípravy a dostavil sa na určité miesto.

Kúpil pištole, nabil ich a žiadal, aby sa s tým s trielalo, lebo šable on vrteť rukach nevie.

Postavili sa. Dôstojník na znak strelí a doktor padol na zem. Vojin sa na to ulekol. Zrazu ho zachvátil strach pred trestom a hneď sa dal na cestu do cudzieh krajín, aby nebol jako vrah chytенý. Bodalo ho i svedomie tak, že sa rok sdržoval v cudzine, až na jeho vraždu ľudia zabudnu.

Po roku sa vrátil do toho mesta. Bojazlivo prichádzal a držal si za povinnosť presvedčiť sa, čo robí jeho milenkú, milenkú zavraždeného soka, či tréchlí ešte za zavraždeným?

Čo ho ale prekvapilo? V ústrety mu prišiel jeho zavraždený sok s Aneškou, ktorá držala na rukách malého synáčka.

Doktor totiž pri súboji nabil pištole na slepo a pri strelení sa urobil mrtvý. To bolo spásou jeho života a s tou ľstou seba zachránil i milenkú, svoju terajší ženičku. Ž . . . a.

— **V Indii** oddelenie tureckého vojska započalo válku, strieľajú z del a pustošia všetko. Mnoho osôb usmrtili a 10 dievčat ukradli. Obava je, že sa tam započne tuhý boj.

— **Kláštorný život v Itálii** prišiel v poslednom čase do zlej povesti. Za mníšky sa vydali všeliaké zbehlé osoby, ktoré prevádzaly v kláštorech hnusný obchod s ľudským mäsom. Pri odhalení jejich nemravnosti z viac kláštorov sa mníšky a mníši rozutekali pred políciou. Obyvateľstvo talianske je rozhorčené, následkom čoho i pápež do Rímu sú odložené.

— **Cholera.** V Samare v Rusku udalo sa koncom júla 35 chorôb cholere, z ktorých 10 osôb zomrelo. V Petrohrade a po celom Rusku robia bezpečnostné opatrenia, aby sa cholera ďalej nešírila.

— **Mrtvola v kufri.** V Paríži vo stredu jeden človek dal na poštu kufor, ktorý chcel odoslať do Londýna (posterestante). Kufor bol však od krve k poznaniu, následkom čoho polícia ho otvorila. Našli tam rozsekanú mrtvolu ženy. Vrah tak chcel ukryť svoj skutok.

— **Trusty.** V Amerike v posledné časy sa spály veľké fabriky v trusty, t. j. jeden spolok, ktorý určoval potom cenu jednotlivých produktov a ľud hrozne oškoľoval. Taký trust určil na pr. cenu cukru, petroleumu, uhlia atď. Následkom ľubovoľného určovania a zvyšovania cien prišli mnohé fabriky na vnivoč. Terajší predseda severoamerických štátov Roosevelt počal silný boj proti týmto trustom. Pred niekoľko dňami odsúdil na jeho naliehanie najvyšší súd americký v Chicagu jeden taký trust, menom Standart Oil Company na pokutu 30 millionov dollarov, čili 150 millionov korún. Takýmto spôsobom je tento petroleumový trust zničený.

— **Štvornásobná vražda v Dánoši.** Páchatelov ešte vždy nemajú a obava je cele základná, že ich tak ľahko už nedostanú. Vidí sa už, že to bola zrejme chyba, že sa vyšetrovanie viedlo iba proti cigánom a bárs aj u nich našli daktoré, z vyrabovanej čárdy pochádzajúce veci: cigáni sa nechcú ku ničomu priznať, alebo dačo takého prezradí, čo by pri umnom vyšetrovaní viesť mohlo ku vypátraniu skutočných páchatelov vraždy. Z polapaných cigánov súd podržal vo väzbe iba štrnásť. Ostatných poslali šupom do ich domova. Jedným slovom, chyba pri prvom stopovaní stala sa veľiká a túto po dvoch-troch týždňoch napraviť je už veľmi ťažko!

— **Oheň vo fabrike.** Minulý piatok neskoro v noci vypuknul v Pešti v takzvanej severnej opravujúcej dielni uhorských štátnych železníc veľký požiar, síce v tom oddelení, kde stály už opravené osobné vagóny, aby ich ešte zalakovali. Požiar vo fabrike zbadali neskoro, a tak už všetky vagóny ani vytiahnuť nemohli. Zhorelo z nich 13, všetko to boli z tých dlhých, ktoré jazdia s rýchlovlakmi. Pomimo týchto zhorely aj dva vagóny ku kráľovskému vlaku patriace. Z týchto jeden bol vagón, na ktorom sa sám kráľ vozíva. Škoda je do dvoch millionov.

— **Pápež proti súboju.** Pápežsky štátny sekretár kardinál Merry del Val — ako z Rímu oznamujú — napísal list barónovi Albimu, predsedovi španielskej ligy proti súboju. Štátny sekretár osvedčuje sa, že je súboj dľa pápežovho náhľadu zahanbujúcim pozostatkom dávnych časov a je až veľmi v protive s civilizáciou. Jestli spoločnosť skutočne chce dokázať, že miluje zdravý pokrok, vtedy nemôže ďalej trpeť, aby súboj jestvoval.

Drobné zprávy.

† **Sámuel Jurenka** ev. farár Setinský zomrel 7. augusta vo Viedni. Rodom bol z Myjavy. V mladších rokoch bol dobrým kazateľom. Na cirkevnom poli účinkoval jako konsenior. Dožil 82 rokov. Pohreb mal v Skalici 9. aug.

— **Obilná bursa.** V Prahe bolo obilie dňa 7. augusta: jačmeň; K. 17—20.50, Raž; K. 18.30—19.20, ovos; K. 15—16, za metrický cent. V Pešti bolo obilie o niečo lacnejšie. Kupci však ešte ustálení na cene niesu.

— **Tokajské svetočyrne vinohrady** dľa zpráv sú celkom zničené révokazom. Révokaz (Phloxera vastatrix) objavil sa v Europe r. 1863 poprvé a pôsobí veľké škody zvlášte v južnej Francii, v Uhrách a v Istrii. Rozširuje sa táto zkáza zvlášte muškami, ktoré preletia z jedného kraja na druhý, ale i prenášaním réva, lebo na nakazenom koreni je ohromné množstvo vajčiek a mušek. Proti ďalšiemu šíreniu révokazu sa možno len tým ohradiť, že révu i s korieňkami opatrne vykopeme opálime a na tom mieste za ďalšie roky vinohrady nepestujeme.

— **Naše vinohrady** boli tu tiež prehliadať ale nemoc révokaz ešte nespozorovali. U nás phloxera ešte neriadila; ale obavu musíme mať, preto kto by spozoroval nejakú chorobu na révoch, ktorej nerozumie, nech to ohlási.

— **Rakúsko** vydá ročne na jedného vojaka 32 K. a na jedného žiaka 39 h. Spojené Štáty Americké vydajú na jedného vojaka 39 h. a na jedného žiaka 32 K.

— **Vystahovalectvo židov z Ruska** sa zmaňa. Roku 1898 vystahovalo sa ich 24.275 r. 1900, 37.660 r. 1904 100 tisíc r. 1906 už dvestotisíc; toto všetko do Spojených Štátov. Keď počítame i ostatné vystahovalectvo, môžeme povedať, že za posledných 25 rokov vystahovalo sa židov z Ruska jeden million. Pravda i nám sa ich pár dostalo.

— **Dolnorakúski vinari** podali vláde memorandum, v ktorom žiadajú štátnu nezúčiteľnú požičku, ktorú by za 10 rokov splatili. Tiež žiadajú odpustenie dane na roky 1906 a 1907 prislúchajúcej. Za dôvod uvádzajú veľkú neúrodu ľanskú a tohorodnú, ktorá sa následkom zimy dostavila. V memorandum hrozia, že keď im vláda požiadavky nevyplní, urobia k francúzskému podobné hnutie.

— **V útorok** 6-ho augusta zhorel neďaleko Hodonína ohromný stôh obilia. Obilie bolo cis. a kr. pántva.

— **Pri Prostejove** našli hríb, ktorý vážil 67 dekagramov.

— **Pozor pri hubách.** V Lanžhote neďaleko Bročského zomrel pekar Engel a jeho žena následkom použitia jedovatých hub.

— **Sjazd »Volnej Myšlienky«** bude v septembri odbyvať sa v Prahe. Sjazd tento mal byť v Pešti, ale riaditelia tohoto preložili ho do Prahy, že vraj v uhorsku nieje taká voľnosť, žeby v ňom tento kongress odbyvať sa mohol.

— **Hostov v Luhačoviciach** je posial na 3400. Vlani nebolo o tomto čase ešte ani 3000. Luhačovice sa veľmi dvíhajú.

— **V útorok večier** čierne mračná a ohromná búrka sa tiahla nad Moravou, ktorá po Morave a Čechách mnoho škody narobila. Zvlášte v okrese Chrudimskom riadila povodeň.

— **Kolko spotrebuje vojsko.** Pri príležitosti haágskej smierčí konferencie preukázali, že v Rakúsko-Uhorsku vydalo sa na vojsko r. 1896 celkom 367,199,900 frankov, roku 1906, 372,107,850 fr., tedy za desať rokov stúpily vy-daje na vojsko o 104,907,950 frankov. U veľko-

potentátov európskych stúpily vy-daje na vojsko o pol druhu milliarda.

— **Osvedčenie.** Maria Pirák z Vrádišta ma u firmy Brunzel a Biach v Prešporke falošne opisala a rozšírila všeliaké nepravdy o mne. Pred súdom sama vyznala a s podpisom potvrdila, že všetko to čo o mne písala a rozchýrila je lož.

Moric Weiss z Kátova.

Doporučujeme našim rodinám
KOLÍNSKOU CIKORKU.

Hospodárstvo.

Mláčne strojami. Pred rokmi, neni tomu tak dávno, po poli bolo vidieť v obilii až k zemi ohnuté postavy žencov so srpami žať obilie. Únavná práca to bola, keď človek musel byť ohlý cez celý deň, pláca za to bola veľmi malá. Teraz vidieť po poli už len kose a na veľkých pánskych lanach žacie stroje, ktorými sa žňa odbavia za pár dní.

Výhody sú to veľké. Pred tým trvaly žňa cez celé leto a keď nastaly daždivé časy, ľudom na poli obilie pohnilo, iné zase prezrálo a na koreni porostlo v takých časoch; všetko to len preto, že nestačili ľudia dozrávať obilie sožať a skladiť do stodol.

A čo chudobnejší, jakú škodu utrpeli často tí, keď jejich výžinok, námaha celoročná ostala na poli a tam sa skazila, alebo keď ju dovezli domov; pravda len pred dom, na holiská a nemali času priradiť sa do mlatu, tam im to zase husy atď. požraly, lebo tiež počas dažďov sa im to sparilo.

Toto a k tomu podobné škody robili sa len preto, lebo vo žňach skrze nával práce ľudia nestačili. A včul odbavia sa žňa bez všetkých ťažkostí. Človek pokosí, hneď môže i poviazat, lebo sa nemusí báť, že keď bude obilie mokré nebude ho môcť vymlátiť. A keď ho má poviazané môže ho kedy chce zviať, bárs nie i do stodole, ale na holisko, lebo už čaká motorová mláčačka, alebo parná mláčačka naň, aby ho vymlátla a ľudom čisté zrno sypala do mechov.

Všetko ide s rychlosťou. A to je hlavné pri bársktorej robote, aby bola na čas vykonaná, no a pri žňach, pri sklúdzaní obilia nadovšetko.

Toto docielime len strojami a zvlášte strojami, ktoré môžu veľkú prácu vykonať, ktoré mnoho obilia vymláti. Takýto stroj je v novom veku motor. Motorom sa prevádza teraz všetko tovarna práca. Kde predtým mnoho ľudskej sily bolo treba, tú tam včul zaokrieva motor.

Mláčacie stroje sú už od dávna v úžitku, ale dosiaľ ich museli hnať, alebo ľudskou, alebo zvieračou silou a táto nezodpovedá úplne.

Motor vykonal v Skalici pri mláteniu ľanejšieho roku veľkú službu. Ľudom po holiskách sa pomlátilo všetko včas a môžeme povedať, že im to zachránil pred pustošením dažďov.

Tá istú službu bude vykonávať i toho roku. Už nevidieť po holiskách tolko cepov, lebo ručných mláčačiek, všetko sa spolieha na rýchlu mlatbu motora. Sedliaci po stodolách, ktorí mlátievali celú zimu popredu sa uchádzajú o motorovú mláčačku, lebo mlát s cepami je mnoho ťažší namáhavejší, ďalej trvá, a neni schopný vymlátiť obilie tak dobre jako motor.

Ľud pochopuje význam hospodárskych strojov a vidí jejich prednosť nad ručnou pracou. Sedliaci i po dedinách kupujú ustavične rozličné hospodárske stroje zvlášte mláčačky, chyba, že len na ľudskú a zvieračú silu. Tieto niesu tak dokonalé, jako motore, ktoré sú natolko lacné, že by si ich v každej dedine mohli hospodári spoločne kúpiť.

Predplácajte „Pokrok“ 2 kor. na rok!

František Ružica

Bzenec (Morava.)

Velký závod kamenický a socharský
pozlacovačský.

Robte pamiatku zomrelým.

Kříže ciptorné a polné, sochy kamenné a mramorové, různého druhu mramoru a žuly. Svietelny (lampáše), zábradlí ku hrobom. Tiež všetky kostolné potreby, to jest: kazateľnice, krstiteľnice, a rôzne rezbárske a pozlacovačské reparácie sa prijímajú za najľavnejšiu cenu.

Prosím et. pánov čitateľov nášho obľúbeného časopisu „Pokroku“, kto by si dal pamätník svojim zomrelým, tomu vykoná najľavnejšie a najrychlejšie objednávky

P. Škarohlíd Ferenc kostolník v Holiči.
Za ktoré objednávky zodpovednosť beriem na seba

Frant. Ružica.

Jakub Tausky,

sklenár a obrazník, Holič, rynek.

Shotovuje ramy na obraze a zrkadla, prevezme k zarezaniu skla nové jako i staré okna za ľavnú cenu.

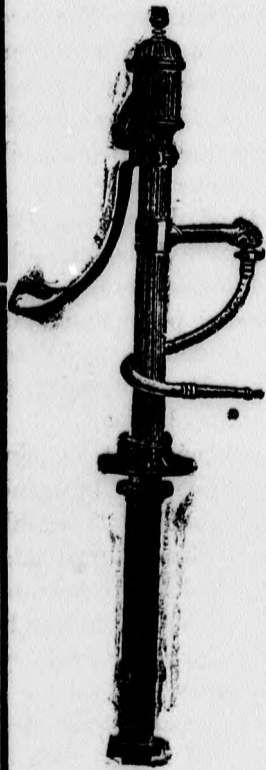
Oznam. V známost sa uvádza et. obecnstvu, že riaditeľstvo cis. a kráľ. veľkostatku holičského, holičsko-hodonínsku hradsčú cestu a mostné mýto, taktiež v obecnom chotáre ležiacu cestu a prievozné mýto od 1907 okt. 1. od 1910 sept. 30 na tri roky zase do prenajmu dáva.

Oslovuju sa teda tí, ktorí tieto mýta, poľavne mýto do prenajmu vziať chcú, aby svoje návrhy najneskoršie do 30-ho augusta bežiacého roku k hore udanému riaditeľstvu zaslali, kde i bližšie podmienky prezreť si môžu.

V Holiči, dňa 7 augusta 1907.

Oznam. Upozorňujem et. p. hospodárov, že aj tohoto roku budem s benzínovým motorom pod istými podmienkami mlátiť. Raďte sa čo najskoršej prihlásiť. **Ján Novomestský** mechanik a strojník v Holiči.

VODOVODY

pre mestá, obce, verejné ústavy, villy, statky, priemysel, zárody, kúpele, zahrady, domy súkromné atd. zariaďuje čo najľavne

Ján Vítěz

v Prerove Morava.

PUMPY

najlepšie všetkých sústav a výkonov, pevné trvanlivé. Pre pohon ručný, transmissijný, parný. vodné striekačky tiež zahradné a na hnojnicu dodáva so zárukou.

Ceny mierne.

Cenníky zadarmo.

Slovenská knižnica

nemala by chýbať v žiadnom slovenskom dome! — V prvom sväzku práve vyšla

Restaurácia

od Jána Kalinčáka, podarený spis starodávnych zemianskych volieb

Pre ďalšie sväzky sme vybrali nasledujúce krásne knihy 2) Tri rozprávky od Jána Čajáka. 3) Nové besednice od Tajovského 3) Dejiny národa slovenského.

Aressa: **Vydavateľstvo Slov.**

knížnice F. Votruba.

BUDAPEST. VIII. Rákóczy-tér 3.

Kazdy rok
4 knihy
spolu za

240^h

Sklad kamien Samotových i obyčajných, kačiel na sporáky, komínové rúry atd. **Firmy Bratri Anderlove Uh. Brod** zástupca pre Skalicu a okolie **Karol Krušina**. Zbožie so zárukou! Ceny mierne!

Mám na predaj zanovní kolo (bicikel) s novým výma dušama a pláštama, za ľavnú cenu 60 kor. Kto by chcel kúpiť, nech sa obráti na Admin. „Pokroku“ v Skalici.

Príjem dvoch učnov z poriadnej rodiny na pekarské remeslo **Viderman Alois** vo Viedni. Prihlásiť sa možno u p. **Richarda Zlatoša** v Skalici.

UPOZORNENIE! Kto by potreboval staré večné vápy, nech príde do Skalického gazdovsko-potravného spolku.

Sviece kostolné

všetkých druhov

voskové a polovoskové
sviečky

stolné stearinové a parafinové, hladké a krútené, biele lebo barevné, ďalej

mydlá

ku praniu a voňavé (toiletne), všetky

v najlepšej jakosti dodáva najľavnejšie

Proč **Královohradecká** cis. a kráľ. dvornia továreň

na sviečky, mydlá a voňavky.

J. Pilmáček,

Hradec Králové, Kráľ. České.

Založeno roku 1816.

12—52

SUKNE

polovlnéné . . . po 65—70 kr. a výše.
grisetové . . . po 1 zl. 20 kr. a výše.
satenové . . . po 93 kr. a výše.
kanafasové . . . po 1 zl. 10 kr. a výše.
atlasové . . . po 1 zl. 5 kr. a výše.
klotové . . . po 2—3 zl. a výše.

a jiné tkalcov. výrobky dokirkou zasílá tkalcovna.

ADOLFA JELINKA v Jimramově,
(MORAVA).

Vzorky zdarma a franko.
Kdo zkusí jednou po druhé kupí zas!

Prokop Skorkovský a syn

ČISTÁ OVČÍ VLNA

OCHRANNA ZNÁMKA

zasílatelský dům

suken

a modních látek pro pány i dámy

u **Humpoleci**

Zasílá svoje vzorníky na požádání každému ochotně franko, proti frankovanému vracení Zásilky přes 20 korun vyplá

Ján Novomestský,

mechanik v Holiči

odporůča et. obecnstvu svoj hojne zäsobený sklad šicích strojov, biciklov aj hospodárskych strojov; zároveň upozorňuje, že prijíma všetky reparatúry do jeho oboru siahajúce.

Činný zberma
TELEFON
Najväčší
česká
tovární výroba
HUDEBNÍCH NÁSTROJŮ
NA MORAVĚ.
JOSEF LIDL V BĚNĚ
zelný trh číslo 11
Prisezný znalec o k zem soudu v Brně.
VIASNÍ VÝROBA TAHACÍCH HARMONIK
všech druhů
Jednotadové, 2rad, 3rad, a chromatické harmoniky
z nejlepšího materiálu a nejsolidnější práce
Ceny velmi mírné. Sta připisů uznání a díky

15—50